Nummer VN2024-003623
Directie bijzondere projecten

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 16 april 2024

Portefeuille
Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie (42)
Grond en Ontwikkeling (22)

Agendapunt
B15

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Vaststellen van het gewijzigde Bodemenergieplan Strandeiland

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1.
Kennis te nemen dat geen zienswijzen zijn ingediend over het ontwerp Bodemenergieplan Strandeiland.

2.
Het Bodemenergieplan Strandeiland gewijzigd vast te stellen ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter inzage heeft gelegen, met als belangrijkste punten:

i. Het geven van ordeningsregels voor het voorkomen van ongewenste interferentie tussen bodemenergiesystemen;
ii. De toepassing van open bodemenergiesystemen in het gebied te stimuleren;
iii. Het mogelijk maken van het koppelen van individuele systemen omwille van efficiency;
iv. Enkele ondergeschikte tekstuele wijzigingen in paragraaf 4.2 en 4.3.

3.
In te stemmen met de brief van het college van B&W aan Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland.

Kernboodschap

Het college stelt het Bodemenergieplan Strandeiland gewijzigd vast ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter inzage heeft gelegen. Het Bodemenergieplan Strandeiland bevat beleidsregels waar de omgevingsvergunningen voor de bodemenergiesystemen aan getoetst worden. Het ter visie leggen van het ontwerp Bodemenergieplan heeft niet geleid tot zienswijzen.

Bestuurlijke achtergrond

- Regie op warmte in gebiedsontwikkeling (ter kennisname raad 10 september 2020); voor het Strandeiland wordt een collectief warmte- en koudenet voorzien.
- Transitievisie warmte (1050.10, vastgesteld raad, 30 september 2020); de raad besluit over warmtetransitie in Amsterdam. Voor de Strandeiland geldt dat de systeemkeuze en planning niet vooraf is bepaald, maar uit de gebiedsontwikkeling volgt.
- Investeringsbesluit Strandeiland (1835.19, vastgesteld raad 6 november 2019): er wordt een collectief warmtenet met warmte en koudeopslag in de bodem en oppervlaktewater en riothermie als bronnen voorzien.
- Interferentiegebied Strandeiland ((ZD2020-014663) vastgesteld college 1 december 2020). Door de aanwijzing als interferentiegebied, worden kleine bodemenergiesystemen ook vergunningplichtig.

- Afdoening motie 54.22 van leden Groen (GroenLinks) en Vink (D66) inzake versneld uitfaseren niet-duurzame warmtebronnen door middel van juridische garanties (raadsinformatiebrief d.d. 29 november 2022, TKN-lijst raadscommissie Duurzaamheid en Circulaire economie 14 december 2022); voor grote nieuwe gebiedsontwikkeling is het uitgangspunt dat altijd wordt ingezet op de ontsluiting van laagtemperatuurbronnen. Locatie-specifiek moet echter worden afgewogen welk systeem het best passend is; naast duurzaamheid spelen ook betaalbaarheid, belasting van het elektriciteitsnet en ruimtelijke inpasbaarheid een rol in deze afweging.
- Ontbinding concessie voor de warmte- en koudevoorziening op Strandeiland in stadsdeel Oost van Eneco Warmte & Koude Leveringsbedrijf B.V (raadsinformatiebrief d.d. 25 mei 2023,TKN-lijst raadscommissie Woningbouw en Volkshuisvesting 14 juni 2023); de raad wordt geïnformeerd over de ontbinding van de warmte- en koudeconcessie en het onderzoek naar alternatieve warmte- en koude oplossingen wordt aangekondigd.
- Het college stelt het ontwerp Bodemenergieplan Strandeiland vast en stemt in met het ter visie leggen ervan (collegebesluit 23 januari 2024).

Bestuurlijke prioriteit

Energietransitie, woningbouw.

Wettelijke grondslag

Artikel 5.8 Omgevingswet
Het college van burgemeester en wethouders beslist op de aanvraag om omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit

Artikel 4:81, eerste lid Algemene wet bestuursrecht
Een bestuursorgaan kan beleidsregels vaststellen met betrekking tot een hem toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende dan wel gedelegeerde bevoegdheid

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen dat geen zienswijzen zijn ingediend over het ontwerp Bodemenergieplan Strandeiland.

Het ontwerp bodemenergieplan heeft vanaf 30 januari 2024 gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegen. Over het ontwerp bodemenergieplan Strandeiland zijn geen zienswijzen ingediend.

Ad 2. Het Bodemenergieplan Strandeiland gewijzigd vast te stellen ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter inzage heeft gelegen, met als belangrijkste punten:

i. Het geven van ordeningsregels voor het voorkomen van ongewenste interferentie tussen bodemenergiesystemen;
ii. De toepassing van open bodemenergiesystemen in het gebied te stimuleren;
iii. Het mogelijk maken van het koppelen van individuele systemen omwille van efficiency;
iv. Enkele ondergeschikte tekstuele wijzigingen in paragraaf 4.2 en 4.3.

Aanleiding

Strandeiland is één van Amsterdams grootste ontwikkelingen, bestaande uit 8.000 woningen en 120.000 m2 voorzieningen. Door het maken van nieuw land ontstaat er een stadswijk aan het IJ.

Vanuit de planvorming is ingezet op een duurzaam collectief warmte- en koudenet met oppervlakte water en restwarmte uit het riool als bronnen. Dit systeem is aanbesteed en gegund. Echter, voordat de realisatie van het warmtenet is gestart is de concessieovereenkomst ontbonden. De concessiehouder Eneco liet op 7 april 2023 onverwacht in een brief aan de gemeente formeel weten te stoppen met de ontwikkeling van de collectieve warmte- en koudevoorziening op Strandeiland. Eneco stelt dat er inmiddels gebouw systemen op de markt zijn die mogelijk goedkoper en duurzamer zijn, waardoor er een risico bestaat dat partijen niet gaan aansluiten op het collectieve systeem van Eneco.

Vanwege het risico op vertraging van de woningproductie is direct een onderzoek gestart naar oplossingen voor de warmtevoorziening. Dit onderzoek is afgerond en de conclusie is dat elke ontwikkelende partij een eigen warmte- en koudevoorziening kan ontwikkelen.

Ontwikkelende partijen zullen via de tenders gronduitgifte worden uitgedaagd op onder andere de energieprestatie van het gebouw. Omdat de energieprestatie uit veel meer maatregelen bestaat dan alleen de warmte- en koudevoorziening, heeft het wisselen van een collectieve naar een individuele oplossing naar verwachting geen negatief effect op de energieprestatie.

Ontwikkelende partijen, zoals corporaties, kunnen door middel van de individuele oplossing zelf invloed uitoefen op de betaalbaarheid van de warmte-en koudevoorziening, binnen het wettelijk maximum dat de wet voorschrijft voor het vastrecht en het verbruikstarief.

Bij individuele oplossingen kan het zijn dat de ontwikkelde partij het beheer, de exploitatie(kosten) van het bodemenergiesystem overlaat aan de Vereniging van Eigenaren. De gemeente heeft geen directe invloed op deze keuze van de ontwikkelaar.

<u>Doel bodemenergieplan: optimaal gebruik van bodemenergie door coördinatie van de ondergrond</u>

Individuele systemen maken in de praktijk vaak gebruik van bodemenergie. Om alle bouwinitiatieven naast elkaar te kunnen laten plaatsvinden en de beschikbare bodemenergie maximaal te benutten, moet (negatieve) onderlinge beïnvloeding van de bodemenergiebronnen, ook wel interferentie genoemd, worden voorkomen. Daarom is het Bodemenergieplan opgesteld.

Met het reeds vastgestelde interferentiegebied Strandeiland en de vaststelling van het Bodemenergieplan Strandeiland wordt het beschikbare potentieel aan bodemenergie doelmatig ingezet en hebben alle ontwikkelingen toegang tot bodemenergie.

De toekomstige positionering van bodemenergiesystemen kan gestuurd worden door ordeningsregels vast te leggen in een Bodemenergieplan. Een vastgesteld Bodemenergieplan vormt het toetsingskader voor nieuwe aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het realiseren van een bodemenergiesysteem.

<u>Bodemenergieplan Strandeiland</u>

In het Bodemenergieplan Strandeiland zijn de regels opgenomen die de voorwaarden stellen voor toepassing van de verschillende vormen van bodemenergie – voor zowel open als gesloten systemen binnen het gebied Strandeiland. Deze regels zijn aanvullend op de wettelijke regels die worden gesteld aan de toepassing van bodemenergie en hebben vooral van toepassing op de lokale situatie, zoals de boordiepte naar aanleiding van de bodemgesteldheid en onderlinge minimale afstanden tussen de verschillende bronnen.

Omdat toekomstige (open en gesloten) bodemenergiesystemen nog ontworpen moeten worden, zijn eerder aanvullende ordeningsprincipes niet noodzakelijk geweest. Het Bodemenergieplan vormt het toetsingskader voor omgevingsvergunningen voor bodemenergiesystemen.

Het Bodemenergieplan is in nauwe samenspraak met ontwikkelpartijen, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) en de Provincie Noord-Holland opgesteld.

Het bevoegd gezag (provincie Noord-Holland en gemeente Amsterdam) monitort de werking van bodemenergiesystemen en kan op basis van een evaluatie aanbevelen om het Bodemenergieplan aan te passen. Voorgesteld wordt deze evaluatie elke vijf jaar uit te voeren. Bij een eventuele aanpassing van het Bodemenergieplan worden de in het gebied aanwezige exploitanten van bodemenergiesystemen betrokken.

Wijzigingen van ondergeschikte aard

De wijzingen betreffen de herschikking van tekst in de paragraven 4.2 en 4.3 zodat de regelgeving over lozingen voor bodemenergiesystemen duidelijker wordt. Paragraaf 4.3 is door deze wijziging toegespitst op de algemene wetgeving voor open en gesloten bodemenergiesystemen.

Ad 3. In te stemmen met de brief van het college van B&W aan Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland.

Het bodemenergieplan bevat het toetsingskader voor het verlenen van vergunningen. De bevoegdheid voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor de omgevingsplanactiviteit aanleggen en gebruiken van gesloten bodemenergiesystemen ligt bij uw college en daarom is ook uw college bevoegd gezag voor het vaststellen van een bodemenergieplan. Met deze brief (bijlage 2) informeert uw college GS over het vastgestelde Bodemenergieplan Strandeiland. Tevens wordt GS als bevoegd gezag voor vergunningverlening van open bodem energiesystemen gevraagd het Bodemenergieplan Strandeiland met daarin de gebruiksregels te betrekken bij de vergunningverlening

Participatie

Volgens de Algemene inspraakverordening wordt inspraak verleend op een beleidsvoornemen zodat burgers en ondernemers betrokken worden bij het opstellen van beleid en regelgeving. Het bodemenergieplan Strandeiland is een beleidsvoornemen als bedoeld in de Algemene inspraakverordening.

Op 23 januari 2024 heeft het college het ontwerp bodemenergieplan Strandeiland vrij gegeven voor inspraak. Het ontwerp heeft gedurende een periode van zes weken ter inzage

gelegen met de met de mogelijkheid voor een ieder om een zienswijze in te dienen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Opgemerkt wordt dat bij de voorbereiding van de besluiten is reeds overleg gevoerd met de stakeholders in het gebied als ook met de provincie Noord-Holland. De besluiten zijn conform het bepaalde in artikel 3.13 Algemene wet bestuursrecht, voorafgaand aan de terinzagelegging aan hen toegezonden.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst, bekendmaking in het Gemeenteblad

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-014658	1. BEKENDMAKING Publicatie vaststellen gewijzigd Bodemenergieplan Strandeiland.docx (msw12)
AD2024-019989	2. BRIEF College aan GS Noord-Holland.docx (msw12)
AD2024-019996	Advies (pdf)
AD2024-027473	B - 15 getekende brief VN2024-003623.pdf (pdf)
AD2024-014642	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten